

УСПІШНІ ПРАКТИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Безбар'єрні рішення в закладах культури

Доповідь для
співробітників

Філософія безбар'єрності

Це не просто пандуси. Це нова суспільна культура, де кожна людина має рівні можливості для самореалізації, навчання та творчості.

Національна стратегія 2030

Фізична

Доступність будівель, транспорту та інфраструктури.

Інформаційна

Доступ до інформації у різних форматах (Брайль, аудіо).

Цифрова

Доступність веб-сайтів та державних онлайн-послуг.

Суспільна

Рівність прав та відсутність упереджень у суспільстві.

Освітня

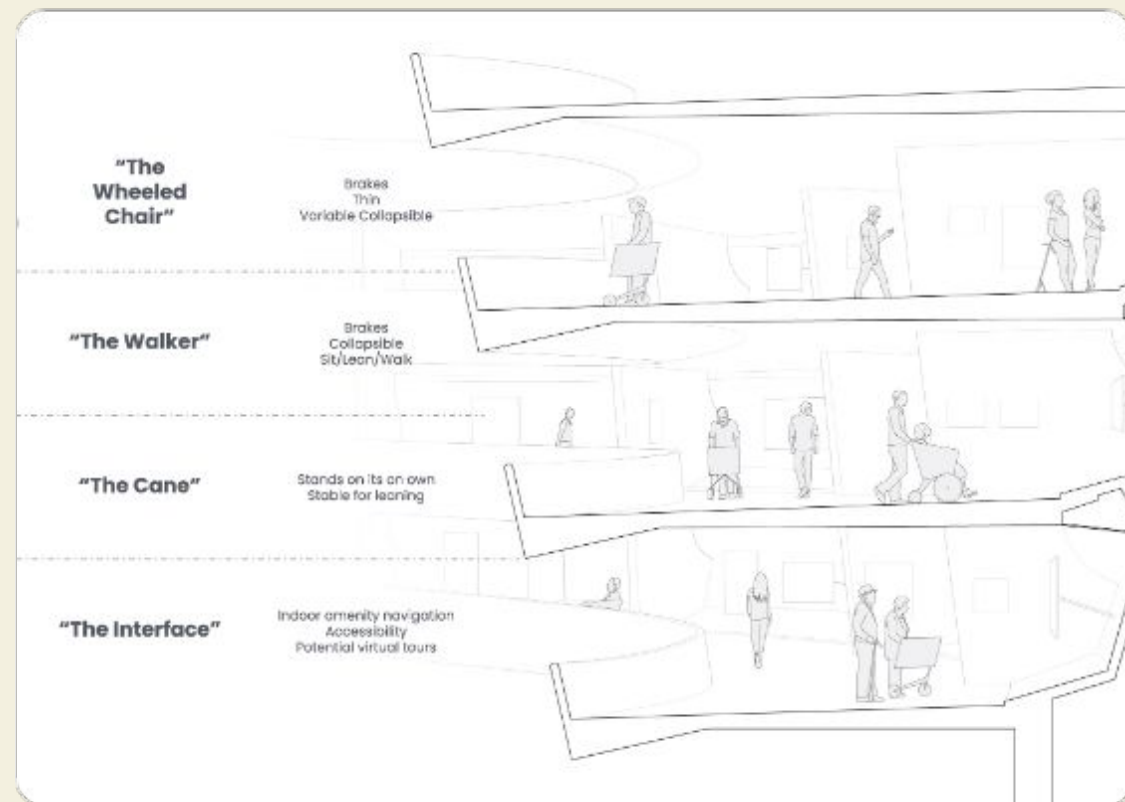
Можливість вчитися протягом усього життя.

Економічна

Рівні умови працевлаштування та ведення бізнесу.

Фізична доступність простору

- **Універсальний дизайн:** Вхід без порогів та автоматичні двері.
- **Зрозуміла навігація:** Шрифт Брайля та тактильна плитка.
- **Сенсорні зони:** "Зони тиші" для людей з аутизмом.
- **Адаптовані вбиральні:** Відповідність ДБН "Інклюзивність".

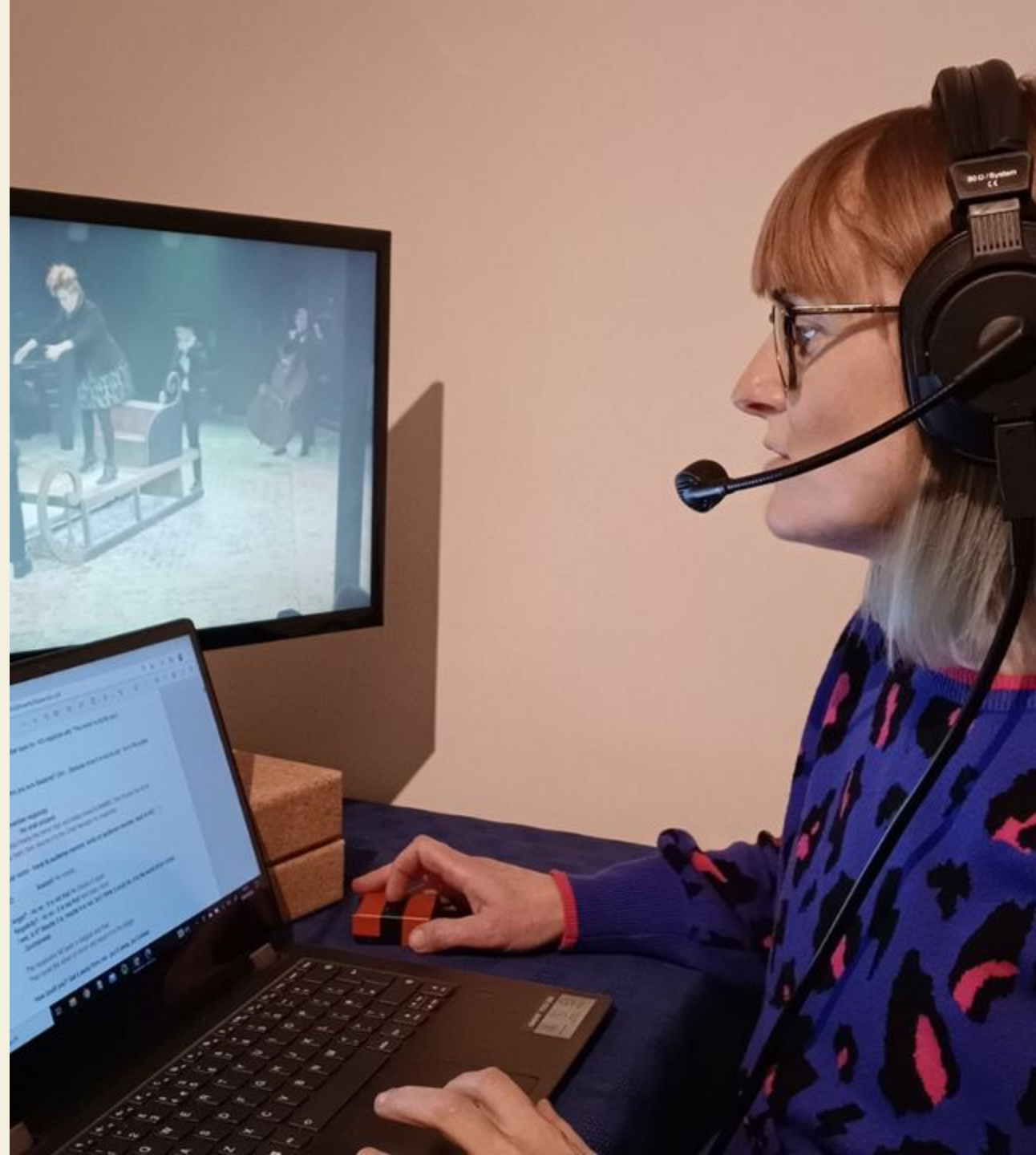

Аудіодискрипція

Тифлокоментування — це опис візуального ряду вистави чи експоната для людей з порушенням зору.

Глядач через навушник чує голос коментатора, який у паузах описує дії акторів, декорації та емоції.

Це відкриває світ візуального мистецтва для тих, хто не може його побачити.

Успішні кейси в Україні

Музей Ханенків

Програма «Культура без обмежень» та тактильні копії експонатів.

Театр Франка

Регулярні вистави з тифлокоментуванням та жестовою мовою.

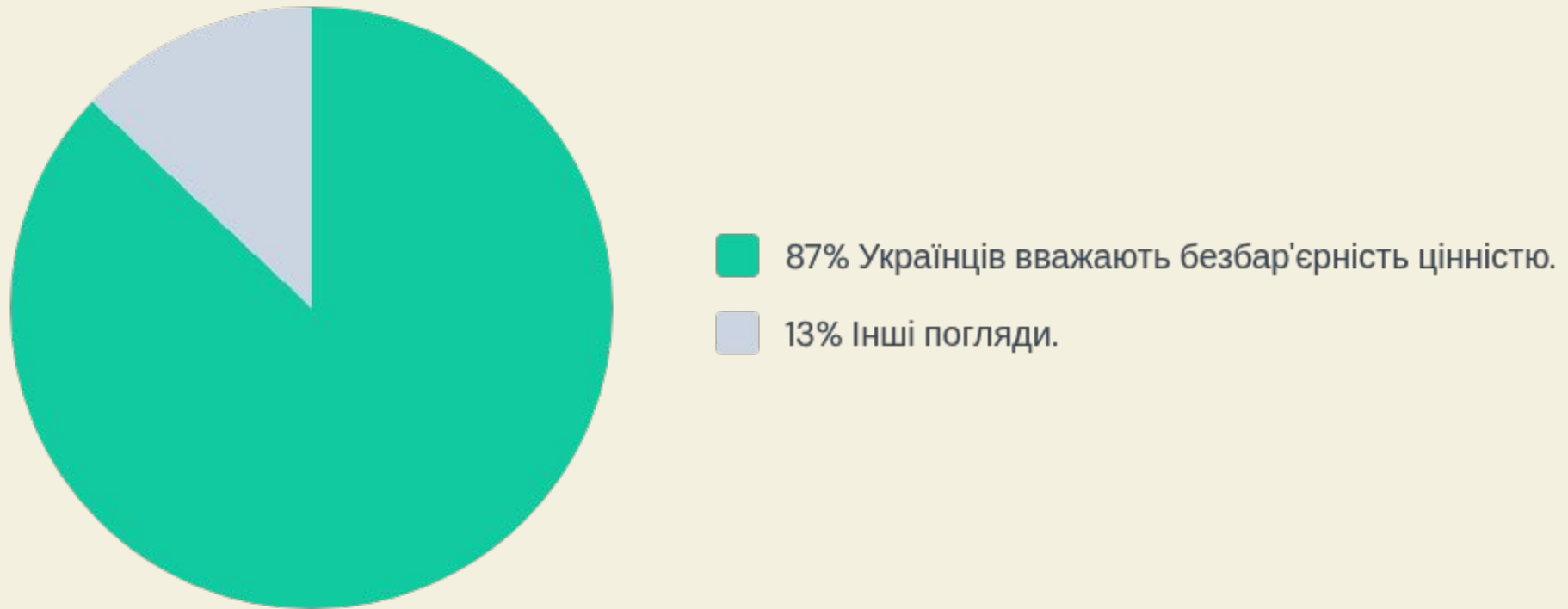
Дія.Безбар'єрність

Цифровий портал з доступом до інклюзивних послуг та знань.

Найкращі світові рішення

Заклад	Країна	Інноваційне рішення
Музей Лувр	Франція	Галерея тактильних рельєфів шедеврів.
Музей Вікторії та Альберта	Велика Британія	Сенсорні рюкзаки для відвідувачів з РАС.
Музей Прадо	Іспанія	Технологія Didú: об'ємний друк живопису.
Метрополітен-опера	США	Вібраційні жилети SubPac для відчуття музики.

Цінність доступності

**За даними опитування Центру соціальних змін (2024 р.)*

Інклюзія в мистецькій освіті

- **Адаптивні програми:** Індивідуальні плани для студентів з ООП.
- **Спеціальне обладнання:** Регульовані мольберти та інструменти.
- **Методики:** Сенсорні підходи у навчанні музиці та живопису.
- **Рівність:** Навчання разом з однолітками в інклюзивних класах.

Швидкі рішення (Quick Wins)

Маркування

Жовта стрічка на сходах та скляних дверях.

QR-коди

Аудіоописи експонатів через смартфони відвідувачів.

Етика

Інструктаж персоналу щодо правил спілкування.

Дорожня карта впровадження

Аудит

Самоперевірка простору та послуг.

Навчання

Тренінги для персоналу з етики та інклюзії.

Проєктування

Розробка плану адаптації закладу.

Реалізація

Впровадження рішень та залучення донорів.

16 слів-замінників для безбар'єрної комунікації

Застаріле слово

Безбар'єрний відповідник / Пояснення Довідник безбар'єрності — Без бар'єрів

Інвалід	Людина з інвалідністю (особа з інвалідністю)
Прикутий до візка	Людина, яка пересувається на кріслі колісному
Даун	Людина із синдромом Дауна
Хворий на ДЦП	Людина з церебральним паралічем
Псих / Божевільний	Людина з ментальною інвалідністю / досвідом розладу психічного здоров'я
Німий	Людина, яка не розмовляє
Глухий	Людина з порушенням слуху
Сліпий / Інвалід по зору	Людина з порушенням зору
Людина похилого віку / Старий	Людина старшого віку / поважного віку
Нормальна людина	Людина без інвалідністю
Особливі діти	Діти з інвалідністю або діти з освітніми потребами
Ветеранка / Ветеран	Захисник, захисниця, особа з бойовим досвідом
Здорова людина	Людина, яка не має інвалідності / Людина без травм
Безхатько	Людина, яка втратила дім (без постійного місця проживання)
Вузьке коло / Для обраних	Інклюзивне середовище / простір рівних можливостей
Толерантність	Прийняття та емпатія

Image Sources

<https://www.guggenheim.org/wp-content/uploads/2024/09/gen-alt-guggenheim-section-annotated.jpg>

Source: www.guggenheim.org

<https://audiodescriber.co.uk/wp-content/uploads/2023/02/Charlotte-Whitten-Audio-Description-Bristol.jpg>

Source: audiodescriber.co.uk

[https://th-thumbnailer.cdn-si-edu.com/bSo6hXsdNWeJH3HHk5HDnpgRoZw=/1000x750/filters:no_upscale\(\)/https://tf-cmsv2-smithsonianmag-media.s3.amazonaws.com/filer/3c/8f/3c8fb5b5-a3eb-43cf-96c1-4961f32866b2/prado_pic_5.jpg](https://th-thumbnailer.cdn-si-edu.com/bSo6hXsdNWeJH3HHk5HDnpgRoZw=/1000x750/filters:no_upscale()/https://tf-cmsv2-smithsonianmag-media.s3.amazonaws.com/filer/3c/8f/3c8fb5b5-a3eb-43cf-96c1-4961f32866b2/prado_pic_5.jpg)

Source: www.smithsonianmag.com

<https://www.cehd.udel.edu/wp-content/uploads/2026/04/story-art-accessibility-color-800x534-1.jpeg>

Source: www.cehd.udel.edu